

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	III
กิตติกรรมประกาศ	V
สารบัญ	VI
สารบัญตาราง	XI
สารบัญรูปภาพ	XIV
บทที่	
1 บทนำ	1
1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.1 ความเป็นมาของปัญหา.....	1
1.2 ความสำคัญของปัญหา.....	6
2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	15
3 ขอบเขตของการวิจัย	15
3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา	15
3.2 ขอบเขตด้านกลุ่มตัวอย่าง	18
3.3 ขอบเขตด้านพื้นที่การศึกษา.....	18
4 กรอบแนวคิดและสมมติฐานของการวิจัย	19
4.1 กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)	19
4.2 สมมติฐานการวิจัย (Hypothesis).....	21
5 คำถามการวิจัย.....	21
6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	22
7 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	22
2 แนวคิด ทฤษฎี หลักการที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิการและประโยชน์แก่กุลของ พนักงานมหาวิทยาลัย.....	24

บทที่

หน้า

1 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูล.....	24
1.1 แนวคิดด้านสวัสดิการสังคม (Social Welfare).....	24
1.2 แนวคิดค่าตอบแทนสวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูล	26
1.3 แนวคิดสวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูลของข้าราชการ.....	31
1.4 แนวคิดข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา	32
1.5 แนวคิดพนักงานมหาวิทยาลัย.....	33
1.6 แนวคิดมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ.....	34
2 ทฤษฎีทางสังคมศาสตร์	36
2.1 ทฤษฎีระบบ.....	36
2.2 ทฤษฎีค่าจ้างที่ยุติธรรม (The Just Price Wage).....	37
2.3 ทฤษฎีลำดับความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์.....	37
2.4 ทฤษฎีความต้องการ (ERG Theory).....	39
2.5 ทฤษฎีความคาดหวัง (Expectancy Theory)	40
2.6 ทฤษฎีการจูงใจของสกินเนอร์ (Skinner)	41
3 ทฤษฎีทางกฎหมาย	43
3.1 ทฤษฎีความยุติธรรม (Theory of Justice).....	43
4 หลักการด้านกฎหมาย	45
4.1 หลักความเสมอภาค (Equality).....	45
4.2 หลักนิติธรรม (Rule of Law)	48
4.3 หลักนิติรัฐ (Legal State).....	49
4.4 หลักความชอบธรรมด้วยกฎหมาย (Principle of Legality)	51
4.5 หลักธรรมาภิบาล (Good governance)	52
4.6 หลักศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (Human Dignity)	56
5 หลักการด้านสังคมศาสตร์	58
5.1 หลักการสร้างแรงจูงใจ (Motivation).....	58
6 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูลของพนักงาน มหาวิทยาลัย	59
6.1 กฎหมายไทย	59

บทที่	หน้า
6.2 กฎหมายมหาชนระหว่างประเทศ	176
6.3 กฎหมายต่างประเทศ	180
7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	232
3 วิธีวิทยาการวิจัย (Research Methodology)	235
1 การวิจัยเอกสาร (Documentary research)	235
1.1 หลักการที่เกี่ยวข้องกับความเสมอภาคในสวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูล ของพนักงานมหาวิทยาลัย	235
1.2 กฎหมายไทย	236
1.3 กฎหมายมหาชนระหว่างประเทศ	238
1.4 กฎหมายต่างประเทศ	238
2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview)	238
2.1 กลุ่มตัวอย่างสัมภาษณ์	238
2.2 ประเด็นสัมภาษณ์เชิงลึก	239
3 การสนทนากลุ่มเฉพาะเจาะจง (Focus Group)	239
3.1 ขั้นตอนการเตรียมการ	240
3.2 ขั้นตอนการดำเนินการ	241
3.3 ประเด็นในร่างกฎหมายว่าต้นแบบว่าด้วยความเสมอภาคในสวัสดิการ และประโยชน์เกื้อกูลของพนักงานมหาวิทยาลัย	241
4 การวิเคราะห์ข้อมูล	241
5 วิธีการจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยความเสมอภาคในสวัสดิการและ ประโยชน์เกื้อกูลของพนักงานมหาวิทยาลัย	241
4 วิเคราะห์ความเสมอภาคสวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูลของพนักงานมหาวิทยาลัย	243
1 สภาพการณ์ของปัญหาและผลกระทบจากสวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูล ของพนักงานมหาวิทยาลัย	244
2 การคุ้มครองสวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูลของพนักงานมหาวิทยาลัยตาม กฎหมายของประเทศไทย	265
2.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	265
2.2 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542	266

บทที่	หน้า
2.3 พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2547	266
2.4 พระราชบัญญัติข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551	267
2.5 กลุ่มมหาวิทยาลัยที่ออกนอกระบบตั้งแต่แรกเริ่มก่อตั้งมหาวิทยาลัย	267
2.6 กลุ่มมหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการและออกนอกระบบราชการ	269
2.7 กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏที่เป็นส่วนราชการ	271
2.8 กลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลที่เป็นส่วนราชการ	272
3 การคุ้มครองสวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูลของพนักงานมหาวิทยาลัยตาม กฎหมายมหาชนระหว่างประเทศและกฎหมายต่างประเทศ	274
3.1 กฎหมายมหาชนระหว่างประเทศ	274
3.2 กฎหมายต่างประเทศ	276
4 รูปแบบและวิธีการของความเสมอภาคในสวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูล ของพนักงานมหาวิทยาลัย	281
5 การจัดทำร่างกฎหมายว่าต้นแบบว่าด้วยความเสมอภาคในสวัสดิการและประโยชน์ เกื้อกูลของพนักงานมหาวิทยาลัย	285
1 การสนทนากลุ่มเฉพาะเจาะจง (Focus Group)	285
1.1 ขั้นตอนการเตรียมการ	286
1.2 ขั้นตอนการดำเนินการ	287
1.3 ประเด็นในร่างกฎหมายว่าต้นแบบว่าด้วยความเสมอภาคในสวัสดิการ และประโยชน์เกื้อกูลของพนักงานมหาวิทยาลัย	287
1.4 ผลการทำ Focus Group	288
2 การจัดทำร่างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยความเสมอภาคในสวัสดิการและ ประโยชน์เกื้อกูลของพนักงานมหาวิทยาลัย	290
2.1 หลักเกณฑ์การจัดทำกฎหมาย	290
2.2 โครงสร้างร่างกฎหมายว่าต้นแบบว่าด้วยความเสมอภาคในสวัสดิการ และประโยชน์เกื้อกูลของพนักงานมหาวิทยาลัย	295
6 สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	304
1 สรุป	305

บทที่	หน้า
2 อภิปรายผล	309
3 ข้อเสนอแนะ	309
3.1 การวิจัยมีข้อเสนอแนะ	309
3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	310
บรรณานุกรม	311
ภาคผนวก	318
ภาคผนวก ก. การสนทนากลุ่มเฉพาะเจาะจง (Focus Group)	319
ประวัติผู้เขียน	324ฟ

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	ตารางข้อมูลของพนักงานทดลองงาน (Apprentices Grade 01A) จะแบ่งความเชี่ยวชาญเป็น 4 ชั้น (Stage) ตามปีที่ทำงาน และการจะขึ้นไปชั้น 4 นั้นต้องผ่านการทำงานมาแล้วไม่ต่ำกว่า 3 ปี.....	185
2.2	พนักงานสายสนับสนุนและปฏิบัติการระดับ 01-05 (Support 01S-05S) Grade 01S พนักงานงานตั้งแต่ชั้น 4 ขึ้นไปผ่านการเลื่อนจากพนักงานทดลองงาน.....	186
2.3	พนักงานระดับ 2 แบ่งเป็น 9 ชั้น หรือ Grade 02S	186
2.4	พนักงานระดับ 3 แบ่งเป็น 9 ชั้น หรือ Grade 03S	186
2.5	พนักงานระดับ 4 แบ่งเป็น 9 ชั้นหรือ Grade 04S	187
2.6	พนักงานระดับ 5 แบ่งเป็น 10 ชั้นหรือ Grade 05S	187
2.7	พนักงานสายวิชาการและที่เกี่ยวข้องกับวิชาการระดับ 06 ขึ้นไป (Academic and Academic – related 06S) พนักงานระดับ 6 แบ่งเป็น 10 ชั้นหรือ Grade 06S	188
2.8	พนักงานระดับ 7 แบ่งเป็น 11 ชั้นหรือ Grade 07S	188
2.9	พนักงานระดับ 8 แบ่งเป็น 10 ชั้นหรือ Grade 08S	189
2.10	พนักงานระดับ 9 แบ่งเป็น 9 ชั้นหรือ Grade 09S	189
2.11	พนักงานระดับ 10 แบ่งเป็น 9 ชั้น หรือ Grade 10S	190
2.12	อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัย ระดับ 30S แบ่งออกเป็น 11 ชั้น (Grade 30S University Lecturer).....	190
2.13	อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัย ระดับ 34S แบ่งออกเป็น 11 ชั้น หรือ GRADE 34S ULNTF (new scheme, not admitted)	191

ตารางที่	หน้า
2.14	อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัย ระดับ 36 S แบบออกเป็น 11 ชั้น หรือ GRADE 36S ULNTF (new scheme, admitted)..... 191
2.15	อาจารย์ประจำคณะ ระดับ 38S แบ่งออกเป็น 11 ชั้นหรือ GRADE 38S Faculty Lecturer 192
2.16	อัตราเงินเดือนอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยโดยพื้นฐาน ระดับ 39Sแบ่งออกเป็น 11 ชั้น หรือ GRADE 39S Common University Fund Lecturer..... 193
2.17	ศาสตราจารย์ผู้สอน ระดับ A20 แบ่งออกเป็น 4 ชั้นหรือ GRADE A20 Professor 193
2.18	อัตราเงินเดือนของอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ A62 แบ่งออกเป็น 5 ชั้น (ด้านการแพทย์ – โครงการเดิม) หรือ Grade A62 Associate Professor (Medical - Old CC) 194
2.19	อาจารย์ผู้สอนคลินิก ระดับ A67 แบ่งออกเป็น 11 ชั้น หรือ Grade A67 Clinical Lecturer..... 194
2.20	ศาสตราจารย์คลินิกและถือสัญญาว่าจ้างที่ปรึกษาเดิม ระดับ A70 หรือ Grade A70 Clinical Professor holding old consultant contract..... 194
2.21	ศาสตราจารย์คลินิกและถือสัญญาว่าจ้างที่ปรึกษาใหม่ แบ่งออกเป็น 8 ชั้น หรือ Grade A80 Clinical Professor holding new consultant contract. 195
2.22	ผู้ช่วยศาสตราจารย์แพทย์/คลินิก ระดับ A82 แบ่งออกเป็น 8 ชั้นหรือ Grade A82 Associate Professor(Med)/Clinical Reader..... 195
2.23	นักวิจัยคลินิกอาวุโสซึ่งถือสัญญาที่ปรึกษาเดิม ระดับ E62 แบ่งออกเป็น 5 ชั้นหรือ Grade E62 Senior Clinical Researcher holding old consultant contract 195

ตารางที่	หน้า
2.24	นักวิจัยคลินิก ระดับ E64 แบ่งออกเป็น 10 ชั้น หรือ Grade E64 Clinical Researcher 196
2.25	นักวิจัยคลินิก ระดับ E65 แบ่งออกเป็น 11 ชั้น หรือ Grade E65 Clinical Researcher 196
2.26	นักวิจัยคลินิก ระดับ E66 แบ่งออกเป็น 9 ชั้น หรือ Grade E66 Clinical Researcher 197
2.27	นักวิจัยคลินิก ระดับ E71 แบ่งออกเป็น 9 ชั้น หรือ Grade E71 Clinical Researcher 197
2.28	นักวิจัยคลินิกอาวุโสซึ่งถือสัญญาว่าจ้างที่ปรึกษาเดิม ระดับ E82 แบ่งออกเป็น 8 ชั้น หรือ Grade E82 Senior Clinical Research holding new consultant contract 197
2.29	ตารางเปรียบเทียบมหาวิทยาลัยในประเทศไทยญี่ปุ่น 205
2.30	ตารางตัวอย่างหลักสวัสดิการและสิทธิประโยชน์แก่พนักงานตามกฎหมายแรงงานของประเทศไทยญี่ปุ่น 207
2.31	สวัสดิการของประเทศไทยญี่ปุ่นตามกฎหมายประกันแรงงานและกฎหมายประกันสังคม 214
2.32	ตาราง 10 มหาวิทยาลัยชั้นนำในสาธารณรัฐสิงคโปร์ 219
2.33	อัตราการจ่ายเงินออมจากฐานเงินเดือนสำหรับพนักงานต่างชาติ หรือ Special Payment for Foreign Staff (SPFs) 230
2.34	อัตราเงินออมพิเศษสำหรับโบนัสการปฏิบัติงาน 230

สารบัญรูปภาพ

ภาพประกอบที่

หน้า

1.1	กรอบแนวคิดการวิจัย.....	20